

Вх N 1188-40 05-06
от 10.09.2014

СТАНОВИЩЕ

от д-р Гана Минкова Гечева, доцент, катедра „Екология и ООС“, Биологически факултет, ПУ „П. Хилендарски“

на дисертационен труд на ас. Янка Николова Пресолска, докторант към ИБЕИ-БАН
научна специалност: Хидробиология, 01.06.11

тема на дисертацията: "Състав, разпространение и екология на разред
Ephemeroptera (Insecta) в България"

научен ръководител: **проф. дбн Борис Русев**

научен консултант: **доц. д-р Иванка Янкова Янева**

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със Заповед № 147 от 10.07.2014 г. на и.д. Директора на ИБЕИ-БАН съм включена в НЖ за придобиване на ОНС „Доктор“ по научна специалност “Хидробиология”.

Представените материали включват всички документи съгласно ШЗРАС, както следва: дисертация, автореферат, справка за приносите, списъци на 3 публикации по дисертацията, 3 участия в научни форуми, 16 цитирания, научна автобиография, копие на диплома за ОКС “магистър”, справка на проведения учебен процес, резюме на дисертацията на английски език, протоколи и заповеди.

Дисертацията съответства напълно на изискванията към дисертационните трудове за придобиване на образователната и научната степен „доктор“, прилагани от ИБЕИ-БАН и приети от ИС на 3.05.2011 г., съответно изменени и допълнени от ИС на 20.03.2012 г.

Янка Пресолска към момента е асистент в отдел "Водни екосистеми". Започва като преаратор през 1985 г., от 1993 г. е биолог, съответно от 2010 г. асистент и има общ стаж 29 години в ИЗ и ИБЕИ. Основните научни квалификации и разработки на ас. Пресолска са в областта на екология на водни безгръбначни животни с акцент върху едnodневките (Ephemeroptera, Insecta), сапробиология и хидробиологичен мониторинг.

2. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд безспорно е актуална предвид липсата на предходно обобщаващо изследване на насекомната фауна от разред Ephemeroptera в България. Цялостната екологична характеристика на представителите на разреда, както и предложената оригинална класификация на едnodневките от 5 категории, подчертават актуалността на дисертацията.

3. Познание на проблема

Дисертационният труд е представен на 367 страници с приложенията. Цитираните литературни източници (n=526, от които 429 на латиница) свидетелстват за висока теоретична подготовка. Прецизният литературен обзор показва осведомеността на ас. Пресолека и способностите ѝ за оценка и анализ на съществуващата информация. Също така той илюстрира и необходимостта от осъществяване на ясно поставените цел и задачи.

4. Методика на изследването

При изпълнение на задачите са приложени и усвоени международни и европейски стандарти. Създадена е база данни с изчерпателна информация за находищата. Използвани са редица методи за биологичен анализ, сапробиологични методи и е налице прецизна статистическа обработка.

5. Значимост на получените резултати, интерпретациите и изводите. Оценка на приносите.

Получени са оригинални резултати основно на база собствени материали за период от 26 години. Общият брой на екземплярите възлиза на 104 243 от 1245 находища на територията на страната. Установени са 116 вида от разред Ephemeroptera, респективно 32 рода, от които 3 вида и 1 род нови за България. Представена е систематиката и разпространението на разреда в България. Актуализиран е списък на консервационно значимите видове. Представена е цялостна зоогеографска класификация на ефемероптерната фауна, съгласно която видовете са отнесени към 18 категории. Изведени са основните фактори, влияещи на разпространението на ефемероптерите. Дисертационният труд включва и анализ на биоиндикаторната роля на представители на разреда, в това число се предлагат и нови биоиндикатори. Изводите отразяват постиженията на докторантката.

Напълно приемам посочените в справката приноси. **Въз основа на анализа на представените документи, считам че цялостният принос на докторантката е съществен и надхвърля изискуемия за ОНС „доктор“.**

6. Превенция на публикациите

Пълният списък на публикациите в международни и български научни списания включва 40 статии, от които 3 са по дисертацията. Взето е участие с резултати от дисертационния труд в 3 международни научни форума. Установени са 16 цитирания, 2 от тях в списания с IF.

7. Критични бележки, препоръки, въпроси

Представените документи са прецизно оформени и включват необходимите справки и подкрепящи документи. Както самата докторантката посочва, направената екологична ха-

рактеристика на представителите на разреда може и следва да бъде публикувана в том от „Фауна на България“.

Терминът „екологичен фактор“, използван в т.3 от Резултати и обсъждане (по-точен е „абиотичен фактор“), както и структурата на цялата т.3 би следвало да се прецизират – започва се със „субстрат“ и се преминава през „други хидрохимични показатели“. Считам също, че т. 3.6. Сапробно състояние е по-логично да бъде към т. 4 като част от основата, на която се извеждат новите биоиндикатори.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертацията и материалите, представени от ас. Янка Николова Пресолска отговарят на всички изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му.

След запознаването с представените дисертация и материали за придобиване на ОНС „доктор“, анализа на тяхната значимост и съдържанците е в тях научни и приложни приноси, намирам за напълно основателно да дам своята **положителна оценка и да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Янка Николова Пресолска образователната и научната степен „доктор“ по научна специалност „Хидробиология“.**

07.09.2014 г.

Изготвил становището:
(Гана Гечева)

